SEPTEMBER
16 S Kv. - Kornelij +
17 Č Rrne sv. Franč.
18 P Kv.-Jožef K. +
19 S Kv. - Januarij +
20 N 16. pobink.
21 P Matevž
22 T Tomaž Vil.
23 S Tekla
24 Č Mati B. Usmil.
25 P Kleofa +
26 S Ciprijan in Just.
27 N 17. pobink.
28 P Venceslav
29 T Mihael
30 S Jeromij

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO, IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 190. CHICAGO, ILL., PETEK, 25. SEPTEMBRA — FRIDAY, SEPTEMBER 25, 1936 LETNIK (VOL.) XLV

Vlada pozvala zadnje rezerve - Male države zmagujejo

Vsi zmožni moški morajo pod orožje proti fašistom, je zapovedala španska vlada. — Bolje umreti, kakor pa se klanjati fašistom, pravi vladni proglas. — Položaj za vlado resen, toda ne obupen. — Možnost, da bo tujezemstvo poseglo v položaj.

Madrid, Španija. — Vsi moški, ki so zdravi in zmožni nositi orožje, so bili poklicani, da vstopijo v tem odločilnem trenotku v vladno armado za vojno proti fašističnim upornikom, ko gre za prestolico samo. Kljub silovitemu pritisku od strani upornikov, pa so vladni voditelji še vedno prepričani, da bo končna zmaga njihova, in svoje vojaštvo navdušujejo z nekako obupno hrabostjo, češ, da je bolje umreti, kakor pa se podati pod fašistično peto.

V tem smislu je sestavljen javni proglas, ki ga je izdala v sredo vlada na ljudstvo. "Odločilni trenotek bitke je pred nami," pravi proglas. "Že v začetku smo zaklicali, da ne bodo prodrli, in zdaj ponovno kličemo: Nikoli ne smejo prodreti! Madrid mora biti in bo grob fašizma. Trenotek je resen. Postaviti moramo jekleno fronto proti sovražniku. Vsi zmožni moški na fronto! Bolje je umreti stoje, kakor pa živeti na kolenih pred fašisti!"

Istočasno je v sredo vlada tudi reorganizirala svojo obrambno silo in je vse razne skupine, ki so doslej nekako samostojno delovale, postavila pod enotno vodstvo. Na ta način so delavski miličarji, sestavljeni v pretežni večini iz delavcev, postavljeni pod neposredno oblast vojnega ministerstva in razni unijski voditelji so se morali odreči svojemu poveljstvu. Vrhovno poveljstvo nad tako združeno armado pa je bilo poverjeno generalu Jose Miaja, enemu maloštevilnih višjih častnikov, ki so ostali vladi zvesti.

Položaj za vlado je v resnici resen. Zadnje dni so namreč zaznamovale uporniške čete, prodirajoče proti Madridu od jugozapada, znatne uspehe. Očividno jim je za to, da še pravočasno rešijo svoje tovariše, ki so oblegani v trdnjavi Alcazar v mestu Toledo že od začetka vojne, predno jih ne premagajo vladne čete. Ako pa uporniki zavzamejo Toledo, imajo do Madrida samo še 50 milj in na celi poti ni nikakih posebnih naravnih ovir.

Kljub temu pa za vlado položaj še ni obupen. Na razpolago ima zdaj obilico dobrega vojnega materijala in tudi njene čete prekašajo po številu uporniške. Možno je, da bo njih število moglo priti do pravega izraza na odprtem polju med Toledo in Madridom.

Vprašanje obstoja, kaj se bo zgodilo, ako končno vendarle Madrid pade v roke upornikov. Vlada zatrjuje, da s tem še zdaleč ne bo odločena končna zmaga za upornike, marveč se bo vojna nadaljevala. Poleg tega pa je tudi skrajno verjetno, da bi padec prestolice dal povod inozemskim državam, da posežejo vmes. Težko je namreč misliti, da bi dopustila Francija, ali pa tudi Anglija, da bi v Španiji zavladal fašizem, ki bi bil popolnoma vdinjan Mussoliniji in bržkone tudi Hitlerju.

PRIPRAVE ZA KAMPANJO

Predsednik bo porabil pet tednov pred volitvami.

—o—

Hyde Park, N. Y. — V prihodnjih dneh bo pričel predsednik Roosevelt z resno kampanjo za svojo ponovno izvolitev, kajti smatra, da je prišel za to že skrajni čas. Med tem, ko njegov nasprotnik Landon potuje po deželi že skoraj mesec dni, preostane njemu za to delo komaj dobrih pet tednov. Za ta četrtek je pozval k sebi razne višje demokratske voditelje, predvsem Farleya, da je skupno z njimi napravil načrt za čim najbolj uspešno kampanjo. Do zdaj ima na programu samo tri govore, namreč 29. sept. v Syracuse, 1. okt. v Pittsburghu in 2. okt. v Jersey City.

—o—

APEL NEMŠKIH ZNANSTVENIKOV ZA SVOBODO

Dresden, Nemčija. — V govoru, ki ga je imel pred letnim kongresom nemških zdravnikov in znanstvenikov pretekli torek je znani zdravnik dr. F. Sauerbruch na obziren način pozival nazijsko vlado, naj pusti znanstvenikom neovirano svobodo, ako hoče, da bo znanost dosegla uspehe. Povdaril je, da si bodo znanstveniki šteli v čast, sodelovati v štiriletnem programu za gospodarsko osamosvojitev Nemčije, ki ga je proglasil Hitler, toda v to svrho potrebujejo duhovno in intelektualno svobodo. Mladino pa je govornik opozoril, naj se vzdrži od tega, da bi si ustvarjala kako stalno mnenje o temeljnih vprašanjih, dokler ne bo dovolj zrela za odločevanje v takih vprašanjih.

—o—

MOSKVA POZIVA NA POMOČ

Moskva, Rusija. — Komunistična stranka je pretekli torek izdala nujen poziv za pomoč Španiji. V pozivu se povdarja, da je "sveta dolžnost" sovjetskih delavcev, da gmotno in moralno prispevajo za podporo žrtvam španske vojne. Obenem se objavlja, da je bilo doslej nabranega nekaj manj kot poldrugi milijon dolarjev v prispevkih od ruskih delavcev, za kar se je kupil živež in se poslal v Španijo.

NEMČIJA IŠČE KOVIN

Otvoriti namerava stare zapuščene rudnike.

—o—

Berlin, Nemčija. — Nazijska vlada je započela izvajati štiriletni ekonomski program, ki ga je nedavno proglasil Hitler, s katerim se ima osamosvojiti Nemčija izpod tujezemskega vpliva za surovine. Prva tozadevna odredba je bila izdana v torek in se nanaša na izrabljanje rudnikov. Glede rudnin je Nemčija v skrajnem pomanjkanju in vsled tega se bodo ponovno otvorili številni rudniki, v katerih se je pred več leti ukinil obrat, ker se ni izplačal. Z modernimi sredstvi upa vlada zdaj izmozgati iz teh rudnikov vse, kar je še ostalo v njih.

—o—

AUTO IN LETALO OBENEM

Philadelphia, Pa. — Za uradnike trgovinskega departmenta se je pretekli torek vršila predstava na letališču s svojevrstnim izumom, ki mu obetajo veliko bodočnost. Izum obstoji iz vozila, ki je istočasno avtomobil in aeroplan. Tehta le 800 funtov in je pripravljeno za dve osebi. Dokler teče po cesti, ima obliko avtomobila, kakor hitro pa se hoče voznik dvigniti v zrak, prenese s pomočjo posebne aparature, gonilno silo od zadnjih koles na propeler in istočasno se razpno zložena krila; v naslednjem trenotku se začne vozilo dvigati v zrak. Pripravno je zlasti zato, ker ne potrebuje dosti prostora niti za pogon, niti za pristanek.

—o—

JESEN PRINESLA — POLETJE

Chicago, Ill. — Po koledarju se je to sredo zjutraj po polnoči poslovilo poletje in se umaknilo jeseni. V resnici pa se je ta izprememba v vladi narave kaj malo opazilo. Z vročino, ki mu je delala vso čast, se je namreč v torek poslovilo poletje, in z enako vročino nas je v sredo pozdravila "hladna" jesen. V četrtek pa je temperatura znatno padla.

—o—

SVOJEVRSTNO NAKLJUČJE

New York, N. Y. — V neki tukajšnji bolnici leže druga poleg druge tri sestre, vse vsled istega vzroka. Slučaj je nanesel, da so vse tri skoraj istočasno porodile. Imena sester so: Mrs. Annabelle Egan, Mrs. Cath. Murray, in Mrs. Abigail Fitzgerald.

—o—

ISTOČASNI GOVOR ROOSEVELTA IN SMITHA

New York, N. Y. — Za isti dan in isto uro, namreč 1. oktobra ob 9. zvečer, je napovedan govor dveh nasprotnikov, namreč Roosevelta in Al Smitha, po dveh različnih radijskih omrežjih. Katerega bomo poslušali?

DRŽAVNI USLUŽBENCI IZDAJAJO LIST

Springfield, Ill. — Pretekli torek je izšla prva številka novega lista, nazvanega "The Truth" (Resnica,) kateri se je ustanovil na pobudo illinoiških državnih uslužbencev, ki so zagotovili, da mu bodo pridobili najmanj 40,000 naročnikov. List odločno podpira Roosevelta in New deal. Potreben je tak list, kajti večina točasno obstoječega časopisja je v republikansko - kapitalističnem taboru.

KRIŽEM SVETA

— **Damask. Sirija.** — Pokrajina Sirija obhaja ta teden veselo proslavo, namreč pridobitev neodvisnosti. Uspešno je zmagala v dolgoletnem boju in dosegla, da se je končal francoski mandat nad Sirijo. Istočasno je dežela sklenila zvezo prijateljstva s Francijo.

— **Šangaj, Kitajska.** — Japonska je započela novo izzivanje proti Kitajski, ko se je v torek pripeljalo z bojno ladjo v mesto Hankow 200 japonskih vojakov, "da varujejo življenja in imovino Japoncev." Povod za to je dal umor 2. japonskih državljanov.

— **Madrid, Španija.** — V tukajšnjem mestu vlada že par tednov resno pomanjkanje živeža in ljudje morajo po več ur čakati pred prodajalnami, da prejmejo svoj pičli delež. Jajec ni bilo na trgu že cela dva tedna in pred par dnevi jih je prispela mala količina.

—o—

PROTI CELONOČNEMU PARKANJU

Chicago, Ill. — Pred nekaj leti je sicer mestni svet izdal odredbo, da avtomobili ne smejo stati parkani na mestnih ulicah ponoči med 2. in 6. uro, toda ta odredba se je popolnoma pozabila in nihče je ni skušal uveljaviti. Vložila pa se je zdaj neka tožba pri višjem sodišču, da se mesto prisili k izvajanju te odredbe. Tožitelj pravi, da ne govori v interesu garaž, marveč privatnikov, ki so jim parkane kare napoti.

PORAZ ANGLIJE IN FRANCIJE

Male države s skupnim nastopom preprečile, da bi se Abesinija vrgla iz Lige narodov.

—o—

Ženeva, Švica. — Niti sence svojega nekdanjega prestiža in moči niste več Anglija in Francija zmožni izvajati v Ligi narodov. Dočim ste imeli pred letom dni ti dve državi v Ligi prvo in zadnjo besedo in so se morale manjše države brez ugovora ukloniti s ponižnim "Da," je danes položaj ravno nasproten: Skupnemu nastopu malih držav ste se morali ukloniti Anglija in Francija.

Abesinska delegacija je ostala na zborovanju Lige, dasi ste jo obe omenjeni državi hoteli vreči skozi vrata pod pretvezo, da nima pravilnih poverilnic. Skupni krik malih držav, kateremu se je še Rusija pridružila s svojim basom, je prestrašil Anglijo in Francijo in odložiti ste morale svečani sprejem, ki ste ga pripravljale za Mussolinijevo delegacijo. Sploh ni točasno nobenega upanja, da bi poslala Italija svoje zastopstvo na Ligo, vsaj ne, dokler sede v njej črni Abesinci. S tem je pa točasno padla v vodo tudi nada Anglije, da bi se mogla kmalu sklicati lokarnska konferenca velesil, ker pač Italija ne bo sodelovala.

DVA KRALJA SE SESTALA

Gornja slika je bila vzeta, ko je angleški kralj Edvard nedavno obiskal kraje ob Jadranskem in Sredozemskem morju. Posetil je ob tej priliki tudi Bolgarijo in na sliki (na levi) ga vidimo v družbi z bolgarskim kraljem Borisom.

Iz Jugoslavije.

Tragična usoda kleparskega pomočnika Belcla v Celju, ki je padel z Marijine cerkve na tla, ko je popravljal streho. — Kraljica Marija obiskala zavod šolskih sester na Dolenjskem. — Smrtna kosa in drugo.

Težka nesreča

Celje, 4. sept. — Včeraj zjutraj so bili pasanti v Prešernovi ulici priče strašne nesreče, ki je zahtevala človeško življenje. V Celju namreč renovirajo notranjost Marijine cerkve v Prešernovi ulici. Sedaj popravljajo tudi streho in žlebove. Kleparska dela je prevzel kleparski mojster g. Mihael Krajnc v Celju. Včeraj okrog 8. sta se podala 32 letni, v Aškerčevi ulici stanujoči kleparski pomočnik Franc Belcl in 16 letni kleparski vajenec Metod Sulič na cerkveno streho nad glavnim vhodom in začela delati na pločevini pri žlebu. Stavbenik g. Gologranc, ki izvršuje notranja dela v cerkvi, ju je opozoril, naj se privežeta. Belcl pa tega svarila ni upošteval.

Nenadno je Belclu na pločevini spodrsnilo. Pričel se je v zraku loviti, oprijel se je Suliča in ga potegnil s seboj. Sulič se je v zadnjem hipu oprijel stebra na robu strehe in se rešil. Belcl pa je strmoglavil 18 metrov globoko in priletel z glavo na rob hodnika za pešce. Pri padcu je nesrečnežu počila lobanja, zlomil pa si je tudi tilnik, hrbtenico in obe roki ter obležal v krvi. Iz mestnega magistrata, ki stoji nasproti cerkve, so takoj prihiteli reševalci, ki so naložili nezavestnega Belcla v reševalni avtomobil in ga prepeljali v bolnišnico. Belcl pa je že med prevozom izdihnil. Truplo so položili v mrtvašnico bolnišnice. Belclu je letos 14. julija umrla žena, ki mu je bila nekaj tednov prej rodila dvojčke. Sedaj sta uboga otroka ostala brez staršev.

—o—

Kraljica na Dolenjskem

Novo mesto, 4. sept. — Danes so čč. šolske sestre Notre Dame v Šmihelu pri Novem mestu, ki letos praznujejo 50 letnico odkar so se naselile in pričele z vzgojnim in kulturnim delom, dosegle visoko priznanje in odliko. Obiskala jih je Nj. Vel. kraljica Marija, kot pokroviteljica bodoče sirotišnice, katero nameravajo postaviti bivše učenke svojim vzgojiteljicam ob zlatem jubileju. Pri sprejemu je bil poleg duhovskih in svetnih predstavnikov pričujoč tudi celokupni odbor za novo sirotišnico. Sprejem je bil prisrčen in kraljica ga je bila vidno vesela. Po sprejemu je odšla v kapelo, kjer se je nekaj časa pomudila pred oltarjem in si potem ogledala samostan, nato se pa dala na samostanskem dvorišču slikati z odborom za postavitev sirotišnice.

—o—

S tisočaki je podkurila

Nenavadna smola se je primerila služkinji Barici Knežičevi v vasi Grgurovcih pri Križevcih, ki je bila uslužbena pri bogati kmetici Anki Novakovi. Novakova je nedavno skrila celih sedem tisočakov v bankovcih med star časopisni papir, ker se je bala, da bi jo utegnili tatovi oropati. Barica je pa nekega jutra slučajno segla ravno po tem papirju, da podkuri in skuha zajutrek. Bogata kmetica je pa šele naslednji dan opazila bridko izgubo.

—o—

Smrtna kosa

V Desklah pri Gorici, v zasedenem ozemlju, je umrl Vinko Mežan, ondotni župnik, star 68 let. Rojen je bil na Bledu, na Gorenjskem in je po končanih srednjih šolah stopil v goriško semenišče. Služboval je v Kanalu, Lokovcu in zadnjih 30 let v Deskah. — V mariborski bolnici je umrl Anton Koder, notar z Murske Sobote.

—o—

Kača jo je pičila

Pri obiranju fižola je pičila strupena kača 37 letno železničarjevo ženo Ano Hecl v Zgornjem Radvanju. Morala je iskati pomoči v bolnici.

—o—

Žrtev vožnje

Josip Rojc, lastnik in voznik tovornega avtomobila, je pri Muti sprejel na svoj avto nekaj oseb, ki so ga prosile. Nenadno je pa odpovedalo krmilo in avto je z vso silo zadel v obcestno drevo, katerega je podrl in se nato prevrnil v jarek. Pri tem so bili vsi potniki poškodovani, najhuje pa 48 letna Josipina Mohorkova, katero so morali spraviti v mariborsko bolnico, dočim so ostale ponesrečence odpeljali v slovenjegraško bolnico.

—o—

Nesreča radi padca

Težko se je poškodoval pri padcu 57 letni posestnik Anton Perkovič od Sv. Florijana pri Rogatcu. — Na Bregu pri Celju je padla po stopnicah 22 letna sobarica Frančiška Beletova in si zlomila nogo. — V Rimskih Toplicah je padel 16 letni posestnikov sin Jože Horjak iz Št. Petra pri Zidanem mostu s kolesa in se nevarno poškodoval po glavi in životu. Vsi so morali v bolnico.

—o—

Ob osem tisočakov

Slabe spomine je odnesel iz Maribora neki trgovec z živino. Pripeljal je na trg nekaj živine in jo dobro prodal, da je imel koncem kupčije v listnici 9 tisočakov. V družbi tovarišev je obiskal več gostiln, dokler ni v neki gostilni neka prefrikana ženska opazila da ima možak rejeno listnico in ga vjela v svoje mreže. Ko se je drugi dan prebudil je opazil da je izginila listnica, pa tudi o ženski ni bilo ne duha ne sluha.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849. W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75
Posamezna številka	3c

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

P. Hugo:

Metábasis eis állo génos

Trenutno res ne vem, kako bi to kratko, kot se za naslov spodobi, po slovensko povedal. Grki so tako krstili neki greh, usodni greh proti logiki. Zagreši ga tisti, ki kaj drugega dokazuje ali zavrača, kot bi moral dokazati ali zavrniti. Naši socialisti in socialisti sploh so tako polni takih grehov kot berač uši, čeprav zelo radi pribijajo: That 's the point! Za to-le gre in nič drugega! Zadnjič je Mr. Jontez, nekega takega ustrelil in Mr. Molek mu je častital, da je dober lovec.

Jaz sem trdil, in tistim, ki se s pametjo in resnico niso skregali tudi dokazal, da je Mussolini kar se tiče verske svobode, ki jo naši versko-narodni bratje pod njegovo oblastjo uživajo še snežnobeli jagenjček koderček v primeri z rdečimi volkovi, ki so se zdaj vrgli nad Španijo. Mr. Jontez, je pa temu jagenjčku naprtil vse njegove narodnopolitične grehe, ki jih je zakrivil nad našim narodom in mi ga kot "grešnega kozla" retour poslal. Da to je klasičen primer "metábasis eis állo génos", laži-protidokaz, na katerega Mr. Barbič kot na "argumentum barbicianum" (Barbičev dokaz) lahko patent vzame.

Če so Mr. Jontez, Mr. Molek ter ostala rdeča staja in raja s takim laži-protidokazom zadovoljni, dober tek jim. Njim, ki namenoma zapirajo oči pred resnico je pač taka pasja logika, ki drugam gleda kot laja, često edini izhod, da je ni treba priznati. Mi pa, ki z "lučjo iščemo resnice, namen in vir življenja", to pasjo logiko odklanjamo. Vprašanje je bilo: Kje imajo naši bratje po veri — ne izvzemši rojakov v zasedenem ozemlju — več verske svobode, ali pod Mussolinijem, ali pod rdečim režimom v Španiji? Jaz sem dokazal, da je s tega stališča, to je s stališča verske, ne narodno-politične svobode, Mussolini še jagenjček koderček napram rdečim mesarjem na debelo v Španiji. Če bi me socialisti hoteli stvarno, logično zavrniti, bi mi bili morali v istem smislu postavke nasprotno dokazati.

A vem, ta dokaz jim je bil tako nemogoč kot oni, da je rdeče belo. Ko bi vprašali svoje brate po veri in narodnosti v zasedenem ozemlju, naj jim povedo ali se smatrajo za verske ali narodne mučence, bi jim vsi, ki še žive in ki v grobeh spe, enoglasno odgovorili: "Vsi do zadnjega smo Mussolinijevi narodno-politični, ne verski mučenci. Strogo verske svobode, neožarjene od narodnosti, nam on ni kratil in kradel." Vprašajmo pa svoje verske brate, ki trepetajo pod rdečim režimom v Španiji: Se li vi smatrate za verske mučence vaših rdečih gospodarjev? Prav tako nam bodo enoglasno zatrdili: "Da. Tisoče in tisoče krvavih in nekrvavih dokazov vam lahko navedemo v potrdilo, ki se ne dajo utajiti. Naše razrušene in razvečene cerkve. Naši grozotno masakrirani duhovniki, med njimi sedem škofov, semenišniki in redovniki, redovnice. Vse to in toliko drugega strahotnega, kar so na lastne oči videli in poročali tudi časnikarji, ki imajo toliko vere kot njih peresa in tipke, vam priča, da je med nami satan na delu, ki nam je zadnjo sled verske svobode v naši krvi vtopil."

Da se je to zgodilo in se godi zgolj iz verskega sovraštva, imamo nebroj dokazov. Prosimo vas, kaj so imele, kaj imajo naše redovnice s politiko opraviti? Le za Boga žive in za bližnjega. In vendar kaj so ti hudičevi hlapci že dozdaj počeli ž njimi? Kot jastrebi na kokoši so se vrgli, jih skrunili in morili. Mar niste brali, kako so jih bežeče ženske stražarice prestregle, jim strgale obleko in izročile rdečim jastrebom? Propadle satanele! Mar niste brali, kako so že v grobnicah speče vlačili na ulico, odpirali rakve, jih izpostavljali, jim dajali cigarete v usta in bogokletne napise?

Li niste čitali, v versko indeferentnih listih je stalo, kako so svetniške sohe po cerkvah v rdeče uniforme oblačili? Sam Bambino, deček Jezus v cerkvi San Jose v Madridu ima rdečo zastavo v rokah, revolver ob strani in napis: "Zdaj sem postal komunist!" Čitali ste gotovo, kako je rdeča mladinska druhal obojega spola v mašnih oblačilih po ulicah rajala, raztresala svete hostije in jih teptala. Pa kdo bi mogel opisati vse slične orgije, ki si jih more izmisliti le satansko srce! Je imel prav tisti časnikar, ki je zapisal: "Ko bo znana vsa zgodovina in bodo opisane vse grozote rdečega terorja v Španiji, bo civilizirani svet mrtvaška zona tresla."

Vprašajte rdeče velemesarje same, zakaj so odprli to mesnico. Morda vam bodo sami povedali, da iz golega sovraštva do vere in vsega verskega. Nam so to odkrito povedali. Videli smo po stenah naših bivših cerkva, po ulicah napise: "Mi hočemo rdečo Španijo. Rdeča Španija pomeni ateizem, brezbožnost in anarhijo!" To ni bil klic kakega obsedenega posamnika, ampak je rdeči vladni program. Vlada je oborožila razne kriminalce in mladino obojega spola, ki je še ni mogla na fronti porabiti, da je vprizarjala to razdejanje in to klanje, zato ni niti mezinca zganila, ko so gorele cerkve in samostani, ko je tekla kri, da bi gnala mlinske kamne tri in so se dogajale orgije, ob katerih je menda sam satan vzdihoval: Vi me prekašate!

Mar želite še bolj otipljivih dokazov, da je socializem v Španiji in vse povsod grobar vsake verske svobode, zgolj iz sovraštva do vere in da so njegove krvave, oh tako krvave človeške žrtve pravi verski mučenci, kar se tiče vzroka? Jaz sem pripravljen vam še podrobneje opisati ta rdeči stock-yard. Samo bojim se, da nimate vsi živcev za to. A že iz podanih dejstev, ki jih vsi rdeči Kajni ne morejo utajiti, lahko spoznate, kako prav sem imel, ko sem dejal, da je Mussolini v primeri ž njimi še snežnobel jagenjček koderček. In če se naši socialisti, ki hinavsko zavijajo oči nad tem satanizmom svojih španskih sodrugov, v resnici si pa zadovoljno roke manejo, če si oni, pravim prilaščajo vlogo advokata verske svobode naših bratov pod Mussolinijem, je to isto kot če bi se volk udinjal za pastirja ovac ali pa hudič za mežnarja.

ŽE ČRIČEK PREPEVA . . .

Chicago, Ill.

V trgatev veleva, spet pojdemo brat.. Kam? V dvorano šole sv. Štefana. V nedeljo bo ta vel'ka pri nas.

Ker se toliko pripravlja, sem dejal, najbolje bo, da rojake še enkrat spomnem na te vesele ure. Zdi se mi škoda, da bi kdo zamudil te pristne slovenske veselice.

Posebno še, ker gre ves izkupiček za cerkev.

Bodite torej tako dobri, ne le farani naše župnije, temveč tudi naši sosedje, podvizajte se in pridite vsi.

Rojaki, ki se na severu hladite in tisti, ki se grejete na jugu, pa tisti, ki v Berwynu gledate, kako sonce zahaja in vsi na vzhodu ob jezeru, če vas je kaj tamkaj. Vsi, ki prejemate ta list in bote brali moje vrstice, prosim vas, nikar v nedeljo doma ne ostat, pridite grozdje brat, vsak ga lahko prosto bere in krade samo da žendarju in biriču v roke ne pade. Žandarji bodo pa, dobro vem, kar lepo zamižali, tudi če bodo rojaki do zadnjega trte obrali.

—o—

FOVRATEK RT. REV. HRIBARJA IN NEKAJ O SLIKAH

Cleveland-Collinwood, O.

Skozi celi poletje so se vsako sredo proizvajale slike, katere je kazal neumorni kulturni delavec Mr. Antin Grdina in sicer se je kazanje teh zanimivih slik iz stare domovine tako vršilo, da so se slike videle eno sredo na St. Clairju, drugo sredo na Waterloo Rd. — Že slike same na sebi, vršijo dvojni namen. Prvi je ta, da nam osvežijo spomine, drugi pa da predočijo naši mladini lepoto Slovenije in s tem tudi služijo velikemu narodnemu delu. Kar je pa pri tem vse hvale vredno, je, veliko žrtvovanje, ki ga je pokazal Mr. Grdina. — Slike same gotovo stanejo denar, ne vštevši k temu trud, dragoceni čas, razsvetljavo, pot ter morebitno škodo, ki se s kazanjem slik lahko pripeti. Vse to je utrpel na ljubo slovenskemu občinstvu, kateremu je drage volje nudil vse udobnosti popolnoma brezplačno.

Zbirali smo se tedaj ob sredah na označenih prostorih ter tvorili prost in neprisiljen družabni večer. Slike ki so se predstavljale, so po večini iz življenja naših bratov v Jugoslaviji; deloma pa tudi zanimivosti iz ameriškega življenja. Vmes se je pa slišala beseda Mr. Grdine, ki je s svojevrstnimi dovtipi in svojevrstnimi opazkami tolmačil slike ter jih naznanjal, da so imeli gledalci večji užitek.

Videli smo v slikah kos slovenske domovine ter njene slikovite pokrajine, katerih je naša zemlja zelo bogata. Občudovali smo krasna polja in bele ceste, hribe in doline, vmes pa pozdravljali bele cerkvice, prav kot poje pesem: — "Cerkvica vrh gore, cerkvica bela; — Vsak dan pozdravlja te duša vesela!" — Ampak, najlepša med vsemi slikami in ob enem najveličastnejša, je bila slika evharističnega kongresa v Ljubljani. Sledili smo velikim pripravam, kakor hitenju in valovanju množic, ki so se trle po mestu. Videli slovesnosti, ki so se vršile med prevozom Matere božje iz Brezij ter občudovali ta lepi red in vzorno vedenje ljudstva, ko je Marijina podoba šla mimo njih. Nazadnje je prišla procesija. Vse je bilo v zastavah in banderih; ceste okrašene in ozaljšane, po njih se je pa vila tisoč in tisočglava množica v pestrih narodnih nošah. Videli smo visoke cerkvene dostojanstvenike ter predstavnike svetnih oblasti, razne organizacije in celo vojaške oddelke, ki so korakali pred Najsvetejšim. Sledila je šolska mladina, eni v krojih, drugi v pestrih belih prazničnih oblekah in vsi so imeli zastavice v rokah, ki so vihrale v lahnem vetriču. Zaključevalo je pa ta veličastni sprevod celo morje naroda, ki je prišel iz vseh krajev Slovenije, počastit Kralja vseh kraljev. — Naposled smo se nekoliko pomudili tudi v Stadionu ter prisostvovali službi božji. Pred nami se je razvrstil velikanski pevski zbor. Dasi nismo slišali ničesar, vendar smo na njihovih kretnjah spoznali, da se razlega mogočna pesem, ki ori po prostranem prostoru v nebesne višave. Njihov dirigent monsignor Bajuk si je močno prizadeval, da usmeri združene zbore v enotno harmonijo. On je namreč znameniti glasbenik, oziroma skadatelj, čigar pesmi se slišijo tudi v Ameriki po naših cerkvah. — Najbolj ganljiv je bil prizor zalih dečkov, ki so korakali mimo nas v oblekah nekdanjih vitezov. Tisoč in tisoč jih je bilo, ki so izzvali naše občudovanje. Toda, mi se nismo divili krasnim njihovim oblekam, marveč smo strmeli nad vse izrazitim obnašanjem in zadržanjem teh viteških dečkov, ki so vstrajali v tem vzornem redu do konca procesije. Zdelo se je, kakor da je nevidna roka izbrala najboljše iz angeljskih korov ter jih presadila v središče Slovenije, taka je bila njih častitljivost pred Najsvetejšim. — Slava jugoslovanskim viteškim dečkom tam daleč za morjem, kajti z njihovega obnašanja se je zrcalila živa vera. To je bilo, ki je napolnilo naša srca z navdušenjem.

Nehote smo se pri gledanju te mladine zamislili ter primerjali našo amerikansko mladino s temi slovenskimi dečki v domovini in zgodilo se je, da smo morali v svojo žalost, na licu mesta konštatirati veliki razloček. — Baš, ko se je procesija razvila in so viteški dečki paradirali mimo nas, je skupina amerikanske mladeži zagnala par kamnov naravnost v okvir, kjer so se videli slovenski dečki. To je bil nekakšen pozdrav amerikanske mladeži svojim slovanskim bratcem tam v Jugoslaviji. Sicer ni bilo mogoče preiskovati, kdo so bili tisti dečki; mogoče so bili pritepenci, ki so se slučajno vrinili med gledalce ter onečastili viteške dečke v sprevodu. Toda, treba je dovolj nesramnosti, da se postopi tak mlečnozobi falot pozdraviti mlade sotovariše s — kamenjem. Ko bi na primer mesto tistih viteških dečkov priskakljala na pozorišče kaka "Mickey Mouse," to bi bilo ploskanja brez nehanja. — To nas uči, da potrebujemo še več slik iz Jugoslavije; več Mr. Grdinatov in pa več narodne zavesti od strani staršev, kajti vse, kar počenja današnja mladina, odseva zopet nazaj na starše.

Iz stare domovine se je zopet povrnil naš častitljivi in spoštovani župnik Rt. Rev. Monsignor V. Hribar ter s pričetkom septembra zopet pričel med nami pastirovati. Kakor je bilo že poročano, je Msgr. Hribar že v začetku maja odšel v svoj rojstni kraj, na trimesečni oddih in po preteku tega časa se je visoko čislani gospod znašel zdrav in krepak zopet med nami. Kakor je bil tih in skromen njegov odhod, tako tih in neopažen je bil tudi njegov prihod. Skromnost in ponižnost, to sti dve poglavitni čednosti, ki dičijo tega cerkvenega prelata. Ampak, kakor je njegova narava tiha in skromna, toliko bolj je njegova beseda globoka in duhovita. Njegovi nauki in nasveti so jasni in razločni, da se jih lahko zagrabi kar s pestjo. Njegovi obrambni govor ne odmevajo samo od sten naše cerkve, temveč se jih sliši potom časopisja po širni Ameriki. Dasi nosi breme in težo dolgih let, vendar ga spremlja mladeniško navdušenje kadar se gre za braniti svojo vero in svoj narod. — Že se bliža zarja njegovega 50 letnega mašniškega jubileja, katerega bomo, če Bog da, praznovali v Collinwoodu čez nekaj let. Bog naj ga čuva in ohrani, da bi še veliko dobrega naredil v korist človeški družbi. Zlasti v teh časih potrebujemo takega moža, ki brani vero in svoj narod z izkušnjami in razumom!

Faran

—o—

PRIPRAVE ZA LJUDSKO ŠTETJE V RUSIJI

Moskva, Rusija. — V sovjetski Rusiji se bo vršilo začetkom prihodnjega leta splošno ljudsko štetje in vlada se pripravlja, da se bo izvršilo to štetje na rekordni način, namreč v enem samem dnevu. Za to ogromno delo že zdaj dobiva potrebni pouk 1|200,000 popisovalcev. Kakor se domneva, je v Rusiji zdaj okrog 175 milijonov prebivalcev. Za popisovanje in štetje bo potrebnih 1000 ton papirja.

•DOGODKI•
med Slovenci po Ameriki

Velika otvoritev

Lockport, Ill. — Že zadnji teden je bilo poročano v Amerikanskem Slovencu, po jolietskem dopisniku, da bo priredila znana Marička Zdravljevič, v svojih novozgrajenih prostorih na Theodor Streetu, v soboto veliko otvoritev. Sedaj se naznanja, da bo velika otvoritev novih prostorov v soboto 26. in nedeljo 27. septembra. Za to veliko otvoritev je najeta izvrstna godba in je torej pričakovati veliko zabave za vse udeležence. (Ogl.)

—

Himen

Wenona, Ill. — Miss Rose Archull, hčerka Mr. in Mrs. Ig. Archull, ki je 12. septembra v St. Mary cerkvi poročila Mr. Franka Pickarda, tukajšnjega meščana, se je podala s svojim ženinom na tedensko potovanje po južnem Illinois. — Veliko sreče in zadovoljstva.

—

Novice od fare sv. Trojice

Milwaukee, Wis. — Članice dr. Krščanskih žena in mater prirede v nedeljo 27. sept. popoldne v spodnji šolski dvorani kard party. Začetek je ob 3. uri popoldne. Najboljši igralci dobe nagrade. Zato ste ljubitelji kart povabljeni, da ne zamudite te lepe prilike.

—

V bolnici

Chicago, Ill. — Na bolniški postelji pri sv. Antonu leži sin našega rojaka Matha Grilla. Podvreči se je moral operaciji na slepiču. — V Illinois Research Hospital se je podal sin rojaka Johna Sajovica, kjer bo operiran na ramski kosti. Želimo skorajšnjega okrevanja.

—

Žalostna vest iz domovine

Cleveland, O. — Tukajšnji rojak Mr. Frank Razinger je prejel iz stare domovine žalostno vest, da mu je v Begunjah na Gorenjskem umrl oče Anton Razinger v starosti 74 let, kateri zapušča v starem kraju ženo in tri hčere ter enega sina. V Clevelandu pa poleg zgoraj omenjenega še sina Antona.

—

Slovenec prejel prvo nagrado

Cleveland, O. — Zadnji teden se je vršila v bližnjem Collinwoodu velika parada, katero je priredila Better Business Association. Prvo nagrado glede najfinejše okrašenih avtomobilov je dobil slovenski cvetličar James Slapnik. Nagrade so bile podeljene tudi za najboljše korakanje in zopet so bili Slovenci, oziroma Slovenke prve. Tako je dobil team Albina Novak Guards prvo, Mary Prisland Cadets drugo in častna straža SDZ. tretjo nagrado.

—

Zopet doma

Cleveland, O. — Iz domovine se je te dni vrnila Mrs. Dorothy Strnisha, kjer je bila na obisku. Izrazila se je, da je doma v starem kraju sicer lepo, samo revščina je prevelika.

SVOJI K SVOJIM!

Slovenska katoliška društva in slovenski trgovci in obrtniki, naročajte svoje tiskovine vedno od slovenske tiskarne "Am. Slovenec"!

TARZAN IN OGNJENI BOGOVI (121)

(Metropolitan Newspaper Service) **Napisal: Edgar Rice Burroughs**

Kakor glas iz drugega sveta se je zdelo dr. Jonesu, Lady Beth in Arbeli, ko so naenkrat zaslišali nekje iz višine njim dobro znan glas ki je govoril: "Bodite srčni! Tarzan se vrača!" Dasi so se ozirali vse na okrog, da bi kje opazili Tarzana, niso videli ničesar. Zato so bili še bolj v strahu.

Kakor so opazili, niso vojaki, ki so se gnetli okolu njih ničesar slišali, drugače bi se bili ozirali okolu. Tedaj je Massedon zapovedal mir in se nato obrnil k stražnikom, ki so stražili ujetnike ter zapovedal, da so jih takoj pripeljali k njemu, ki je sedel za obširno mizo in čakal.

Ne da bi čakal, je takoj ko so jih pripeljali k njemu kazaje s prstom na dr. Jonesa in Lady Beth začel: "Vi ste barbarski ogleduhi, ki bi pozneje pripeljali delo vojsko in si podjarmili naše delelo. V svojem grdem namenu ste si osvojili zaveznika v osebi ženske severnih Canaanitov. Toda . . .

. . . ne boste nas podjarmili, kajti v starih knjigah je pisano, da pride bog Iskander in nas bo branil!" Lady Beth je hotela nekaj ugovarjati, toda Massedon je nadaljeval: "Pripravite moža da bo umorjen, žensko naj si pa vzame Ekbal!" — Tarzan ni razumel besed, toda spoznal je, da sta Beth in Jerry v nevarnosti.

USTAVA ZDRUŽENIH DRŽAV

NJENA OSNOVNA NAČELA

Prosilec za ameriško državljanstvo se mora podvreči izpitu, da pokaže, kaj zna o Ustavi (Konstituciji) in obliki vlade Združenih držav, kakor tudi države in mesta, kjer živi. Nedavno je federalna oblast izdala navodila naturalizacijskim izpraševateljem, v katerih se naglaša, naj se pri izpitu bolj pazi na dobri moralni značaj prosilca in na njegovo stališče napram domu, družini, sosedom, javnosti, vladnim oblastim in javnemu blagorju, kakor na samo tehnično znanje detaljnih podatkov glede vlade. Ta navodila so vključevala splošno izjavo o osnovnih načelih ameriške vlade. Ker ta izjava služi za podlago vprašanj, ki se stavljajo na kandidate, in v splošnem naglaša nekatera načela, ki jih vsak državljan mora poznati, je kratek izvleček tu na mestu.

ODNOŠAJ POEDINCA DO VLADE

1) *Svoboda in enakost.* — Vsi ljudje so rojeni svobodni in enaki v očeseh zakona in so obdarjeni s pravicami do življenja, svobode in težnje za srečo. To pomenja, da vsak človek ima pravico živeti, biti svoboden in iskati si svojo srečo, ako pri tem ne prizadeva pravice drugih. Te pravice so neodtujljive. Nikaka država ne sme odrekati isto zaščito zakona v svojem delokrogu brez ozira na pleme ali narodnost in ne sme nikomur zabraniti volilne pravice radi spola, plemena, barve.

2) *Vrhovnost zakona.* — Vlada Združenih držav je vlada zakonov, ne ljudi. Nihče ni tako visok, da bi bil nad zakon, nihče tako skromen, da bi ne užival zaščite zakona.

3) *Demokratska vlada* — Upravitelji vlade te dežele imajo svoja mesta vsled privoljenja ljudstva. Oblika vlade je republikanska, kajti vsaka oblast izvira od ljudstva in so vladni zastopniki izvoljeni od ljudstva. Vsaka država določuje za-se, kdo sme voliti, ali v splošnem ima volilno pravico vsak državljan ali državljanka v starosti čez 21 let, ako odgovarja nekaterim zahtevam glede nastanjenosti, pismenosti, davka ali drugih legalnih kvalifikacij, predpisanih v državi, kjer voli.

4) *Konstitucija je živeč dokument.* — Ustava določa, kako naj se spremeni, ako ljudstvo tako hoče. Vlada in ustava sama se morejo spremeniti brez sile in nasilja. Nekatera najpomembnejša načela so bila dodana Ustavi potom amendmenta. Ta vključujejo versko svobodo, svobodo govora, tiska in zborovanja in druge svobode, ki so tako važne, da imenujemo ta amendment "The Bill of Rights".

5) *Ustava je čarter ljudskih pravic:* a) Verska svoboda, b) Svoboda govora in tiska, c) Pravica mirnega zborovanja.

6) *Zaščita poedinca.* — Nikomur se ne more odvzeti življenje, svoboda ali lastnina brez predpisanega sodnijskega postopanja.

7) *Vir in svrha vlade.* — Vsa vladna oblast izvira od ljudstva. Vlada Združenih držav je od naroda, potom naroda in za narod.

8) *Organizacija vlade Združenih držav.* — Federalna vlada ima le one oblasti, ki so bile njej pripuščene. Vse oblasti, ki jih Ustava ne pripušča federalni vladi, so reservirane državam ali ljudstvu.

9) *Federalni sistem.* — Pod federalnim sistemom, ustanovljenim po ustavi, imamo dvojno vrsto vlad: narodno vlado, ki je vlada Združenih držav, in državne vlade, ki vladajo oseminštiridesetorico držav Unije. Vsaka država ima svojo posebno ustavo (konstitucijo), ki ne sme biti v protislovju s federalno ustavo.

10) *Delitev oblasti.* — Oblasti federalne vlade so razdeljene med tri panoge:

a) zakonodajno (legislative), obstoječo iz senata in reprezentančne zbornice, ki skupaj tvorita Kongres in ki ustvarjata zakone;

b) izvršilno (executive), obstoječo od Predsednika, Podpredsednika in eksekutivnih departmentov in uradov, ki uveljavljajo zakone; in

c) pravosodno (judicial), obstoječo iz Vrhovnega sodišča in drugih federalnih sodišč, ki tolmačijo zakon v pravdah, ki so njim predložene.

11) *Zapreke in protitežja* (checks and balances). — Da nas obvaruje pred prenaglimi in slabo premišljenimi dejanji ali pred koncentracijo oblasti v eni sami osebi ali skupini oseb, je Ustava poskrbela za sistem zaprek in protitežij.

a) Da se popolnoma nadomesti osobje vlade bi bilo treba šest let. To pa zato, ker Predsednika volimo vsaka štiri leta, člane reprezentančne zbornice vsaki dve leti in vsaki dve leti le eno tretino članov senata, ki služijo šest let.

b) Zakon, sprejet od ene zbornice Kongresa, mora biti sprejet tudi od druge zbornice.

c) Predsednik more zavreči (vetirati) zakone, sprejete od Kongresa in ta njegov veto more biti premagano le z dvetretinsko večino glasov v obeh zbornicah.

d) Sodišča imajo pravico tolmačiti zakone, sprejete od Kongresa, in ovreči nezakonita dejanja vladnih uradnikov. V mnogih slučajih so sodišča izjavila, da je bil zakon protiven ustavi.

e) Senat ima pravico pregledati in zavreči Predsednikova imenovanja diplomatičnih zastopnikov, sodnikov in nekaterih drugih poglavitnih vladnih uradnikov, kakor tudi pravico odobriti ali zavreči pogodbe, sklenjene od Predsednika z inozemskimi vladami.

f) Reprezentančna zbornica ima pravico obtožiti (impeach) vse civilne uradnike Združenih držav, vštevši Predsednika, in senat ima pravico obravnavati na podlagi te obtožbe in jih odstraniti, ako jih spozna krivim.

FLIS.

—o—

SNIMANJE SLIK NA DNU MORJA

Brez dvoma je poklic Američana J. Craiga, ki je strokovnjak za filmske posnetke na dnu morja, najbolj pustolovski. Njegovi filmi so zares posneti prav v morju. Čeprav so ti filmi (n. pr. Kanibali na dnu morja, Otok zakladov, Ljudožrci — somi) jako razburljivi, pa vendarle niso niti senca tega, kar je Craig v morju sam doživljal:

"Svojih slik nismo posnemali iz potapljaškega zvona, marveč smo se oblekli v potapljaško obleko in so nas spustili nizdol. Opremljeni smo bili z aparati, ki jim voda ni škodila, kar sem sam iznašel. Želeli smo si le to, da bi se mogli svobodno kretati in tako dospeti čim bliže do vseh stvari, ki smo jih hoteli fotografirati.

Najprej smo se morali seveda naučiti, kako se je treba potapljati. Učili so nas japonski lastniki morskih farm, ki se dobesedno preživljajo le s tem, kar pridelajo na dnu morja. Ta pridelek je morska roža sargosa, ki narejajo iz nje dragocena zdravila. Štiri do devet let se morajo truditi, preden očistijo morsko dno, svoje polje, vseh zajedalcev, plevela. S sargoso prav veliko zaslužijo; takšen zaslužek je pa zares "v potu obraza" pridobljen: ker večinoma so v smrtni nevarnosti. Trda je bila ta šola, preden smo se priučili nevarni umetnosti potapljanja na dnu morja. Toda Japonci so bili izvrstni učitelji in marsičesa so me navadili, kar mi je kasneje večkrat rešilo življenje. Njih oblačilo in oprema je pa najprepro-stejše vrste.

Nikoli ne bom pozabil, kako sem bil ves iz sebe, ko sem prvič stopil na tla morskega dna. Stal sem v svoji potapljaški obleki, v škornjih, ki je sleherni tehtal 7 kg, in sem imel še 18 kg na prsih in na plečih in v čeladi, ki je popolnoma izločila od vsega sveta, ko me je nekdo udaril po rami in mi dal znak, naj se potopim. Vodovje se mi je zgrnilo nad glavo in ko sem se potapljal globlje in globlje, je bila moja oprema lažja in lažja. Nato mi je začelo bobneti v ušesih in čutih sem, ko da se mi bo glava razpočila. Ko sem dva-, trikrat globoko zavzdihnil, mi je bilo bolje. Slednjič sem se z nogami dotaknil tal.

Učili so me, da se najmanj dve minuti ne smem niti zganiti, da se mi telo navadi pritiska vodovja. In prav mirno sem stal. Približali so se mi čudoviti prebivalci oceana: bile so velike in majhne ribe. Mislim, da so videle v meni kako ribo. Svetloba je bila motna in zelenkasta in grozotno se mi je zastudilo, videč sluzaste jegulje, ki so se ovile mojih nog in ostrudne rake in ostrige, ki so bolščali vame s pečin. Srebrni oblak raznih bitij se mi je pozibaval nad glavo, a krog nog je valovila dolga morska trava.

Odtlej sem se bil že stokrat potopil in se zmeraj česa naučil. Nikoli pa ne bom pozabil svoje prve napake, ki bi mi kmalu povzročila smrt. Potapljač, ki se potopi za kakih sto metrov globoko, se mora, ko se spet dviga, šestkrat ustaviti in potrebuje vsega skupaj eno uro in četrt, da pride navzgor. Celo iz globine 35—40 metrov in če je bil pol ure na dnu, se mora dvigati z daljšimi presledki. Deset metrov pod površjem mora počivati 4 minute, pri 6 metrih 8 minut in pri 3 metrih — 13 minut.

Ko sem prvič fotografiral spodaj na dnu, sem vzel s seboj pomočnika Campbella. Bila sva blizu obale, ker so nama dejali, da ondi ni nobenih morskih pošasti. Zdi se pa, da povsod drevijo gledalci k filmskim fotografom. Komaj sva začela vrteti aparat, ko se je nabralo toliko rib, da nisva ničesar videla. Skušala sva jih z rokami prepoditi, a prav to je bilo jako narobe. Ribe so menile, da so najine roke kako živilo in so naju hotele ogrizti. Kar kmalu nama je začela teči kri iz prstov. Naglo sem odtrgal nekaj polžev, jih zmečkal in zagnal ribam in ribe so zares odbrzele tjakaj.

Že sem mislil, kako da sem pameten, tedaj pa sem spoznal, da sem naredil veliko napako. Mali divjaki so se začeli boriti za polže in so vodo tako vzburkali ,da so prišle večje ribe. Kar naglo so pospravile male divjake in morje je bilo že vse okrvavljeno. To je bilo najhuje, zakaj, vedel sem, da imajo somi tak oster vonj, da že iz velike razdalje zavohajo kri. Ker sem imel tudi že sam krvaveče roke, me je bilo strah. Čez nekaj minut je Campbell pustil svojo kamero in se je prigugal k meni. Tedaj-ci sem prav blizu zagledal dva velika soma, orjaka, štiri do pet metrov dolga! Zavpil sem skozi telefon: "Tu somi! Brž navzgor!" Tedaj je prišel glas nizdol: "Ostanita, kjer sta! Bodita čisto pri miru, pa vama ne bosta ničesar prizadejala. A ko bi vaju soma videla, da se dvigata, bi vaju zagrabila!" Krasno. Stala sva pri miru, soma pa pred nama. Bližala sta se bolj in bolj in hlastala po mehurčkih, ki so se delali krog najinih čelad. Videla sva, da le ti mehurčki privabljajo some. Zaprla sva ventile — in res sta se zdaj soma obrnila in odplavala.

—o—

SOCIJALISTINJA NAVDUŠUJE VOJAKE

Marg. Nelken, ki zavzema eno socijalističnih mest v španskem parlamentu, potuje po deželi in navdušuje vladne vojaštvo za vojno. Gornja slika jo kaže pri enem takih govorov v mestu Toledo.

RAZNOTEROSTI

SONCE DOGOREVA

V notranjosti sonc vladajo temperature do 50,000.000 stopinj. Pri tako visokih temperaturah materija ne more več obstati v obliki, v kakršni jo poznamo. Tu ni več "prvin", tu so samo še njih prvotni delci: elektroni, protoni itd., ki letijo z ogromno energijo naokrog. V notranjosti sonc materija torej razpada, spreminja se v žarenje. Materijo moramo smatrati za obliko energije. V obliki izžarevanja v svetovni prostor izgubljajo sonca neprestano materijo in energijo.

Izračunali so, da postane naše sonce z vsakim našim srčnim utripom za okroglo 4 milijone ton lažje. Tudi sonca se tedaj v neizmerno dolgih dobah izgorijo in izrabijo. V tem pogledu lahko govorimo o mladih in starih soncih. Pri mladih, vročih soncih je poraba materije in energije mnogo večja nego pri soncih, ki so se že postarala. S pomočjo zamotanih aparatur je astrofizik vedno sposoben določiti, v kakšnem stanju je kakšno sonce, in povedati, kako dolgo bo še lahko prenašalo izgubo svoje energije, kako dolgo bo še žarelo. Nasprotno pa je mogoče iz trenutnega stanja kakšnega sonca tudi izračunati, kako dolgo to sonce že sije in kako dolgo živi vesoljstvo sploh. Da pri teh računih, ki govore o bilijonih in bilijonih let, ne gre za netočnost nekoliko milijonletij, je umljivo samo po sebi.

—o—

SKRIVNOSTI IZ GLOBIN

V letih 1902. do 1904. se je mudila ob Južnem tečaju škotska polarna ekspedicija pod vodstvom dr. W. Brucea. Ni dosegla Južnega tečaja, kakor je nameravala, vendar je odkrila Coatsovo deželo in napravila druga važna znanstvena odkritja. Takrat je znanstveni vodja ekspedicije, prof. A. Earland, izvršil tudi mnogo meritev morskih globin in iz globine 4000 m je potegnil v Weddelovem morju nekaj blata. Shranil ga je skrbno, da ga doma natančno preišče.

Prišle pa so druge stvari in profesor tega blata iz globine 4000 m ni preiskal. Sedaj, po tridesetih letih pa se je spomnil nanj in ga je poslal naravoslovnemu muzeju v South Kensingtonu v preiskavo. Tu so prišli do zelo nepričakovanih rezultatov. Odkrili so namreč, da sestoji blato iz mešanice citronove kisline in apna. Takšna spojina je bila doslej popolnoma neznana, zato so jo sedaj po možu, ki jo je spravil na dan, imenovali "earlandit". Drugo nerešeno vprašanje je to, kako je citronova kislina, ki jo po navadi dobimo samo v rastlinah, prišla na dno polarnega morja. V drugi poskušnji so našli rastlinsko snov, ki na kopnem sicer ni redka ,a je doslej vendar še nikoli niso našli na dnu morja. Ker je, kakor poročajo angleški listi, izključeno, da bi te pokušnje ne bile prave, nastane vprašanje, da-li ni bilo Weddellovo morje nekoč z rastlinstvom porasla kopnina, ki se je sčasoma pogreznila. Učenjaki pa pravijo, da Weddellovo morje ob času, ko so se tvorile te organske snovi, ni moglo biti kopnina, kajti njegova sedanja globina je za to prevelika. Tako stoji znanost pred novimi težkimi ugankami.

—o—

OROŽJE PROTI PODMORNICAM

V angleški spodnji zbornici je poslanec Somerset de Chair podal senzacionalno izjavo, da razpolaga britska admiraliteta pripravo, ki bo v bodoče preprečila vsako podobno "obleganje" Velike Britanije po podmornicah, kakršno je bilo mogoče še v svetovni vojni. Vsaka podmornica, ki bi se približala novemu orožju, bi se predala nevarnosti temeljitega uničenja.

O tej Somersetovi izjavi so si belili glave vsi, ki jih zanimajo priprave za bodoče vojne. Slišati je bilo najbolj fantastične domneve. Sedaj je prišlo iz krogov britskih pomorskih strokovnjakov pojasnilo k tej stvari. Angleži so zelo izpopolnili metode, po katerih se da s pomočjo brezžičnih valov ugotoviti natančni položaj kakšne podmornice. Te metode so uporabljali že prej, učinkovite pa so bile le za manjše daljave, dočim onemogočajo po novem vsako neopazno približanje podmornice na daljavo, ki je za izstrel torpeda praktično uporabna. Moderen torpedo se izstreli lahko na oddaljenost čez 9000 m. Na to daljavo pa je seveda že skoraj izključeno, da bi zadel svoj cilj.

Z brezžičnimi iskalnimi aparaturami, ki so jih namestili na angleške vojne ladje, pa je mogoče ugotoviti točni položaj podmornice na še večjo daljavo. Če pa danes točno vedo, kje je kakšna podmornica, je ni več težko uničiti s topovskimi streli ali z letalskimi bombami. Doslej so imele podmornice še kakšno možnost, da se približajo ladji in jo uničijo, preden bi jih kdo opazil, odslej to ne bo več mogoče. Moderne vojne ladje bodo tako rekoč opremljene z nevidno mrežo na daljavo 10 in več kilometrov, ki bo reagirala na vsak sovražnikov poskus približanja. Podrobnosti o novih iskalnih aparaturah pa so seveda skrivnost britskih mornariških oblasti.

—o—

NOVI ŽARKI

Dr. Slipher, ravnatelj opazovališča Lowell, je v svojem poročilu na seji Ameriške geofizične zveze poročal o odkritju novih žarkov, ki izžarevajo izpod neba ponoči. Teh žarkov ne smemo zamenjati s solnčnimi žarki, ki jih oddajajo dalje zvezde ponoči. Dr. Slipher trdi, da se njegovi žarki porajajo v našem ozračju kot učinki neposrednega solnčnega izžarevanja. Obstoj teh žarkov je dokazal s posebno spektro-skoptičnimi raziskavanji. S posebnim aparatom je lahko napravil istočasno pet fotografij podnebnega spektra, in sicer na petih različnih točkah, štiri v smereh vzhod, zapad, jug in sever in peto v smeri proti zenitu. Pri primerjanju teh petih spektrov je dr. Slipher odkril nove žarke, izmed katerih sta važna dva; eden odgovarja rumeni črti, drugi pa zeleni črti spektra. To zadnjo črto pripisujejo dušiku. Prikaže se zvečer takoj, ko neha mrak in zjutraj, pred nastopom zore. Po njegovem mnenju je ta črta istovetna z najvišjo črto spektra polarne zore. Ker te žarke povzroča solnčno izžarevanje, ki so v tesni zvezi s polarno zoro, bi bilo bržkone mogoče z natančnim preiskovanjem odkriti jakost izžarevanja samega v zvezi s solnčnimi madeži. Nekateri zdravniki menijo, da bi se dalo bržkone na ta način razložiti zakaj se določene bolezni pojavljajo v določenih dobah.

KAMPANJA V INOZEMSTVU

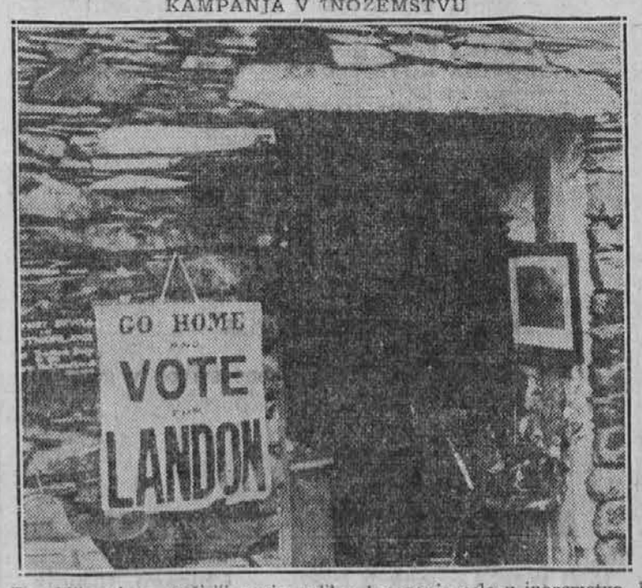

Republikanci so razširili svojo volilno kampanjo celo v inozemstvo. Na gornji sliki vidimo napis, ki je obešen pred neko prodajalno v Angliji in ki pomeni: Pojdite domov in glasujte za Landona."

POZOR!

Kadar potrebujete premoga, drv, bi radi voznika za selitev, ali kak drug prevoz, tedaj me pokličite na telefon.

JOHN ŽELEZNIKAR
Auto Truki za splošni prevoz
2045 West 23rd Street, Chicago, Ill.
Tel. Canal 4534

DR. J. E. URSICH
ZDRAVNIK IN KIRURG
2000 W. Cermak Road
CHICAGO, ILL.
Uradne ure: 1—3 popoldne in 7—8 zvečer izvzemši ob sredah.
Uradni telefon: Canal 4918
Rezidenčni telefon: La Grange 3966
PO DNEVI NA RAZPOLAGO CELI DAN V URADU.

ROJAKI SLOVENCI!

Kadar želite okrasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naselbinah države Illinois. Cene zmerne, delo jamčeno, postrežba solidna. Se priporočam!

Kadarkoli nameravate kupiti nagrobni spominski kamen, pišite na podpisanega za vsa pojasnila in za cene. V Vašo korist bo.

Joseph Slapničar
SLOVENSKI KAMNOSEK
1018 North Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Telefon 2-4787

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo v Jugoslavijo, Italijo in vse druge dele sveta po dnevnem kurzu. Včeraj so bile cene:

Dinarji:		Za izplačila v dolarjih:
Za $ 2.55	100 Din	Za $ 5.00 pošljite $ 5.75
Za $ 5.00	200 Din	Za $10.00 pošljite $10.85
Za $ 7.20	300 Din	Za $15.00 pošljite $16.00
Za $ 9.55	400 Din	Za $25.00 pošljite $26.10
Za $11.70	500 Din	Za $40.00 pošljite $41.25
Za $23.00	1000 Din	Za $50.00 pošljite $51.50

Lire:

Za $ 4.65 ... 50 lir Za $ 9.00 ... 100 lir
Za $43.00 ... 500 lir

Ker se kurz večkrat spreminja so cene podvržene spremembi. Pri večjih svotah poseben popust. Vsa pisma in pošiljatve naslovite na:

JOHN JERICH
(V pisarni Amer. Slovenca)
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Najboljše pivo

boste pili na partijah, društvenih veselicah, piknikih, če naročite "MONARCH" pivo od

JOHNA
KOCHEVARJA
West Side Distributor of
MONARCH BEER
2215 W. 23rd Street
CHICAGO, ILL.
Telefon Canal 6177

USODNA ŽENA

Ivan Slivnik.

Janko je pridrvel brez sape, videč, da avto že stoji pred hišo. Vrgel je knjige služabniku, ki je stal pri vhodu, in pozdravil Viktorja s smejočimi se očmi.

"Evo me, stric Viktor — pol minute prepozno! Razrednik me je zadržal. Zdaj se lahko odpeljemo."

"Da, Janko, le vstopi."

Šele zdaj je Janko zagledal sestro. "No, Beatrika, in ti? Pa ne da bi bila namenjena z nami v tovarno?"

"Da," je odpovorila Beatrika kratko. "Ali sem ti mar napoti?"

Janko je skomignil z rameni. "Če bi mi tudi bila — saj vem, da se ne bi dala odgnati", je dejal z brezobzirnostjo, ki je bratovska predpravica.

"Tako je! A vstopi že vendar!"

Janko in Viktor sta vstopila in avto je zdrvel po cesti. Skozi okno je zrla trojica na široka pleča Indijca, ki je sedel zraven šoferja.

Beatrika je bila vidno razkačena; nekako je morala dati duška svoji jezi.

"Ne razumem te, Viktor, da ne moreš nikamor brez tega indijskega sluge. Ne trpim ga. Tako nekam nadut in vsiljiv se mi vidi."

Viktor je pomislil, da je mržnja med njima vzajemna.

"Doslej še nisem opazil teh lastnosti pri Kaluti. Njegova posebnost je zgolj prirojeni ponos plemenitega pokolenja."

Beatrika se je rezko zasmejala. Že večkrat se je srdila na Kaluto, ker ni sprejemal napitnin ter ji sploh ni dal odgovora, kadar ga je hotela izpraševati o gospodarju.

"Plemenitega pokolenja, praviš? Ali je mar kak začaran princ?" se je porogala.

"Kdo ve? Morda se pretaka po njegovih žilah kneževska kri," je odvrnil Viktor mirno.

"Ah, Viktor, ne vleci me za nos!"

"Nikakor ne. Kaluta je res potomec žlahtnega rodu."

"Pa je vendar čisto navaden sluga."

Viktor se je nasmehnil. "Meni pa se zdi, da je zelo nenavaden sluga. Tako na primer nikoli ne vzame napitnine."

Beatrika je rahlo zardela. "Kljub temu je le sluga."

"Gotovo. Ali to ni v Indiji nič redkega. Politične razmere so pač zakrivile, da je obubožala marsikatera plemenita rodbina. Saj sem ti rekel, da je Indija dežela čudežev. In dasi je Kaluta siromak ter ima samo to, kar nosi s seboj, je vendar ponosen. To pa ne pomeni nadut, kakor praviš ti. In dasi je njegova zvestoba do mene skalna in vsakomur vidna, se vendar nikoli ne vede vsiljivo. Tako takten je, da bi si ga vzel marsikdo za zgled. Kadar ga potrebujem, je vedno pri roki, kadar ne, izgine, da niti ne čutiš, kdaj."

"Potemtakem pravcat biser v podobi sluge," se je obregnila Beatrika, vsa ozlovoljena, ker je Viktor zagovarjal Kaluto proti nji.

"Da, v resnici," je rekel Viktor pokojno. "Od vsakega bi se ločil rajši kakor od njega."

"Tudi jaz, da sem na tvojem mestu, stric Viktor. Kaluta je imenitna bajta in midva sva velika prijatelja," je protestiral tudi Janko proti Beatričinemu napadu.

"Res lepa manira, da se bratiš s posli," je dejala Beatrika zaničljivo.

"Še lepša je tvoja, ki pozabljaš, da so tudi posli ljudje!" se je odrezal Janko ter bojevito blisnil z očmi. "In vrhu tega si danes nataknjena, princesa sestra; ne vem zakaj. Mar bi bila ostala doma, da ne bi kvarila drugim dobre volje. Sploh mi je nerazumljivo, kaj hočeš ti tam zunaj. Drugače te zvije krč, ako le kdo omeni tovarno, danes pa hočeš po vsej sili biti z nama. Prav za prav te sploh ne moreva vzeti s seboj, ker bova lazila po strojnicah in drugih kotih, kamor dama ne more."

"No, saj bo menda Romana sama vodila Viktorja okrog. Tudi ona je dama."

"Da, Romana! To je povsem druga reč. Ona nosi pametno obleko, ki ne obvisi na vsakem kavlju. Povem ti naprej, da se boš strahovito dolgočasila. Najpametnejše je, da ostaneš na vozu in se vrneš naravnost domov."

"Ravnala bom po svoji lastni volji, gospod brat."

Viktor ni vedel, zakaj mu je Beatričina družba tako neprijetna. Res mu je sinočni prizor še zmerom moril dušo; toda dekle se je vedlo tako neprisiljeno, da bi bil tudi on lahko prezrl tisti dogodek. Očitno sta bili mati in hči spoznali, da jima je izpodletel načrt, ujeti ga Beatriki za ženina. In priznati je moral, da se spretno udajata v svojo usodo. To dejstvo ga je le veselilo. In danes pri kosilu je prenesel tudi Beatričino navzočnost brez vseh posebnih občutkov. Šele ta trenutek je začutil, da mu je odločno napoti, čeprav ni vedel zakaj.

12. POGLAVJE.

Kakor po navadi se je bila odpeljala Romana tudi danes po obedu v tovarno. Za trenutek jo je prijela misel, da bi povabila Trtnika kar precej s seboj ter prihranila šoferju dvakratno vožnjo. Potem pa je vendar opustila ta namen.

Ko je dospela tja, je takoj obhodila tovarno in se prepričala, da je vse v redu.

Ko je opravila ta obhod, je izpregovorila s Hojarjem nekaj besed. Povedala mu je, da je inženjer Trtnik izumil novo uspavalno sredstvo in ga hoče začeti izdelovati v Jugoslaviji iz indijske rastline, ki jo lahko dobi v zadostnih množinah in katere je precejšen tovor že naročen.

Nato sta se ločila.

Romana je krenila v svoj zasebni kontor. Imela bi bila raznovrstnega posla, toda veselje do dela se danes kar ni hotelo oglasiti. Križem rok je sedela za svojo pisalno mizo vdajaje se nemirnemu razmišljevanju. Njene drugače tako jasne in umne oči so zrle sanjavo predse.

Mislila je na Viktorja Trtnika.

(Dalje)

—o—

Roka roko umiva, pravi pregovor. Katoliški Slovenci naj pa podpirajo tiste, ki podpirajo njihov katoliški list "Am. Slovenec!"

TISKOVINE

vse vrste za društva, organizacije in posameznike izdeluje točno in lično naša tiskarna. — Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Cene zmerne.

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST CERMAK ROAD, : : CHICAGO, ILLINOIS

Znanstvene in poučne knjige

ki jih ima v zalogi knjigarna Amerikanski Slovenec:

BRESKEV in MARELICA. Pouk kako vzgajamo in oskrbujemo ... 40c
DOMAČI VRT. Praktičen navod, kako ga uredimo. M. Humek ... $1.50
DOMAČI ZDRAVNIK, po naukih in izkušnjah župnika Kneippa ... $1.50
DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK. Fr. Duler ... $1.25
DUŠEVNA RAST OTROKA in MLADOSTNIKA, Dr. K. Ozwald ... 75c
FILOZOFIJA, Fr. Veber ... $1.50
GOSPODARSKA GEOGRAFIJA, Dr. V. Šarabon ... $1.25
GRADJANSKI KATEKIZEM, za Hrvate o pravima i dužnostima američkih gradjana ... 25c
IDEJNI PREDHODNIKI, današnjega socializma in komunizma ... 75c
IZPOVEDI SOCIALISTA. Od socializma do duhovništva ... 60c
KAKO SI OHRANIMO LJUBO ZDRAVJE, Dr. H. Vedenik ... 25c
KITAJCI IN JAPONCI. Jos. Stare. Življenje in šege narodov Daljnega vzhoda ... 41c
KLETARSTVO. B. Kalicky ... $2.00
KNJIGOVODSTVO. 2 del. Iv. Podlesnik ... $1.00
KNJIGA O ŽIVLJENJU. Aleš. Ušeničnik ... 85c
KRATKA ZGODOVINA SLOVENSKEGA SLOVSTVA. Dr. Iv. Grafenauer ... $1.00
KREK. Izbrani spisi 1. zvez. Iv. Dolenc ... $1.00
MILOSRDNOST DO ŽIVALI ... 25c
MLEKARSTVO, s črticami o živinoreji ... $1.00
NARODNO GOSPODARSKI ESEJI. Dr. A. Gosar ... 35c
NASVETI ZA HIŠO IN DOM. I. Majdič ... 75c
NAŠE GOBE. Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob ... $1.50
NAUK O ČEBELARSTVU. Fr. Rojina ... 50c
OB 50 LETNICI dr. Jan. Ev. Kreka ... 25c
O ČLOVEŠKEM RAZUMU. J. Locke. Znanstvena razprava ... $1.25
OD SRCA DO SRCA. Slovenskim Amerikancem v premislek ... 25c
OSMERO BLAGROV ali nauk o srečnem življenju ... $1.00
OSNOVNA NAVODILA ZA ZDRAVLJENJE MALARIJE. Dr. I. Matko ... 15c
GOSPODINJSTVO. S. M. Purgaj. Navodila za praktično gospodinjstvo ... $1.25
OSNOVNI POJMI MODERNEGA BANČNIŠTVA IN BORZNIŠTVA. A. Jamnik ... 75c
OSNUTEK SLOV. NAROD. GOSPODARSTVA. M. Brezigar ... 75c
OSNOVNI POJMI MEHANSKE TEHNOLOGIJE KOVIN v zvezi tvarinoznanstvom ... $1.00
PEROTNINAR. 1. in 2. letnik. Vsak po ... 90c
POD DOMAČIM KROVOM. Poučna knjiga o vzgoji ... 60c
PODKOVSTVO. Pouk kovačem in konjerejcem ... 75c
PODOBE IZ MISIJONSKIH DEŽEL ... 40c
POGLED V NOVI SVET ... 15c
POLITIČNE STRANKE. Pouk o politiki ... $1.50
POLJEDELSTVO. Gospodarjem v pouk ... 60c
POŠTNO IZRAZOSLOVJE. Nemško-slovensko. Jos. Petrič ... 25c
PRAKTIČEN SADJAR. Nauki za sadjerejce ... $2.00
PRAVILA ZA OLIKO. Okrajšano po knjigi o lepem vedenju ... 75c
PRAVOSLOVJE. Dr. F. Grivec ... 45c
PRVA POMOČ. Dr. Mavr. Rus ... $1.00
RABOJEMNO PRAVO. Dr. F. Mohorič. Navodnik in zakon ... 45c
RAČUNAR V DINARSTVU IN KRONSKI VELJAVI ... 75c
RASTLINSKI IMENIK slovenskih dežel. Slov.-latinsko-nemški. Al. Benkovič ... 25c
RAZLIČNO BLAGO. A. M. Slomšek ... $1.25
REJA DOMAČIH ZAJCEV. Dr. S. Voszka ... 45c
SADJE V GOSPODINJSTVU. Nauk o ravnanju s sadjem, o domači uporabi in konserviranju ... 75c
SADNI MOŠT ALI SADJEVEC. Kako ga izdelujemo in kako z njim ravnamo ... 50c
SAMOZNAKI SLOVENSKE STENOGRAFIJE. A. Robida ... 15c
SLOVARČEK k Ovidijevim pesmim. A. Dokler ... 75c
SLOVENCI, desetletju 1918—1828. Dr. J. Mal ... $1.75
SLOVENCI. Fr. Erjavec. Zemljepisni zgodovinski politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled ... $1.25
SLOVENSKA KUHARICA. S. M. Fey. Kalinšek ... $5.00
SLOVENSKA STENOGRAFIJA. F. Novak. 1. in 2. del. Vsak po ... 60c
SLOVENSKA STENOGRAFIČNA ČITANKA. A. Robida ... 95c
SLOVENSKI ŽUPANI V PRETEKLOSTI ... 25c
SVETA RUSIJA. Dr. F. Stele in Fr. Treseglav ... 45c
TRAVNIŠTVO. J. Turk. Slovenskim živinorejcem v pouk ... 45c
UČITELJ V BOJU PROTI ALKOHOLIZMU. Iv. Štrukelj in R. Horvat, 1. in 2. zvezek. Vsak po ... 45c
UVOD V FILOZOFIJO. Al. Ušeničnik, 1. in 2. zvezek. Vsak po ... $1.25
UVOD V KRŠČANSKO SOCIOLOGIJO. Dr. Al. Ušeničnik ... 40c
VARČNA KUHARICA. Marija Remec. Navodila za pripravo okusnih jedil s skromnimi sredstvi ... $1.50
VINARSTVO. Andrej Žmavč ... $2.00
VLADAR. Nice. Machiaceli. Lastnosti, ki naj bi jih gojila vladajoča oseba ... 40c
VZOR-ČLOVEK ALI OSEBNOST KOT IDEAL. Dr. J. Jeraj ... 50c
VZGOJNA METODA. Bl. Janeza Bosca ... 50c
VZORNA GOSPODINJA. Giz. Majeva ... 85c
ZA KRŠČANSKI SOCIJALIZEM. Pomisleki in odgovori, Dr. Gosar ... 50c
ZAZNAMEK OKRAJŠAV KORESPONDENČNEGA PISMA. Fr. Novak ... 50c
ZBIRKA DOMAČIH ZDRAVIL, kot jih rabi slov. narod ... 85c
ZDRAVILNA ZELIŠČA ... 35c
ZGODOVINA BREZOVIŠKE ŽUPNIJE. Jos. Novak ... 95c
ZGODOVINA FARE DOMŽALE. Franc Bernik ... $1.00
ZGODOVINA NOVEJŠEGA SLOV. SLOVSTVA. Iv. Grafenauer ... $1.25
ZGODOVINA SLOV. NARODA. Dr. Jos. Gruden. 1.—6. zvezek. Vsak zvezek po ... 60c
ZDRAVLJE IN BOLEZEN, v domači hiši. Dr. J. Potrata ... 75c
ZGODOVINA UMETNOSTI PRI SLOVENCIH, HRVATIH in SRBIH. Dr. J. Mal ... $1.50

RAZNE KNJIGE

KATOLIŠKI SHOD V LJUBLJANI l. 1923 ... $1.00
KOLEDAR DRUŽBE SV. MOHORJA, za l. 1921 ... 20c
ZLATOROG. Planinska pravljica, R. Baumbach ... 50c
LETOPIS LJUBLJANSKE ŠKOFIJE, za l. 1924 ... 50c

Pri naročilih priložite potrebno svoto v gotovini ali Money Odru in pošljite na

Knjigarna

AMERIKANSKI SLOVENEC

1849 West Cermak Rd., Chicago, Illinois

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Ponovno in ponovno.
(Konec)

Tudi tu ne gre za kako resnično praznoverje, n. pr., da copernice jašejo po oblakih in delajo točo, ker to je res — ignoranca, ampak gre za "praznoverje," da povem na kratko, našega katoliškega naziranja, da človek ne izvira iz — živalskega sveta, temveč da je otrok božji, da prihaja od Boga, ne od živali Seve je s tem zvezan in povezan ves kompleks tistega, kar obsega kratek izraz — vera. Naša vera, katoliška vera, bi bila toraj po Molekovem naziranju in trditvi — ignoranca, objektivna laž. To je razvidno iz besed "orodje v rokah največjih sleparjev pod solncem," s čemur bi bil označen kot slepar tudi jaz in vsak katoličan, ki je pri razširjenju te — "ignorance" delaven... in se ga mora pobijati, kakor se mora pobijati vsaka ignoranca kot cokla napredka. Pri tem pobijanju se trudi in muči g. Molek menda že nad 30 let prav pridno.

Gre na kratko, in prav tu je temelj vseh drugih vprašanj o življenju, vseh socialnih zapletljajev, vsega življenja, ali žival, ali Bog. Če je — žival resnica, je Bog — ignoranca, laž, objektivna neresnica, in vsaka ignoranca se mora pobijati kot cokla napredka, in če se g. Molek poti pri tem pobijanju, je na pravem, slava in čast mu, junak je, ki se žrtvuje, peha, pobija, morda celo strada. Izginil bo sicer, kakor izgine vsaka žival, ampak delala je ta živalica, ki se je razvila v Moleka, in kadar ga položijo, bodo rekli: Lahka mu zemlja, pa ne bo ne lahka, ne težka, ker Moleka ne bo več in marsikdo se bo morda celo oddahnil. Če je žival — resnica, in Bog — ignoranca.

Ali je pa ta "žival," ta živalski svet res tudi — resnica, lahka in objektivna resnica, kakor je n. pr. najmanj aksiom: dvakrat dve je štiri? Trdim, da ni, ampak s tem ni ničesar pomaganega, saj najmanj g. Molek mi ne bo pritrdil, temveč trdil, da je žival resnica. Zato moram govoriti zopet le pogojno. Če je pa Bog — resnica, potem je objektivno žival — ignoranca, neresnica, laž. Tretje ni mogoče. Če je Bog resnica, potem pobija g. Molek s svojo neresnično živaljo resnico, toraj pobija z — ignoranco pravo in objektivno resnico, in pobija sam sebe, ker ignoranca je cokla napredka. Če je Bog, potem žival ni nobena — izobrazba, nobena znanost — ignoranca je, gola ignoranca, in s kako ignoranco najmanj g. Molek ne bo prišel nikamor, ker ignoranca je pač ignoranca in strašna cokla.

Zapišem vse to — pogojno, ker trditev je zoper trditev. G. Molek trdi, da je — žival, mi katoličani trdimo, da je Bog... in ta dva drug — drugega izključujeta. G. Molek trdi, da mi katoličani — verniki razširjamo — ignoranco, mi katoličani pa trdimo, da razširja ignoranco g. Molek, in mi katoličani, pred vsem tudi moja malenkost res razširja ignoranco, laže, slepari, zapeljuje, ako je Bog — ignoranca, laž, ampak narobe tudi g. Molek razširja ignoranco, laže, zapeljuje, slepari, ako je — žival ignoranca. To zapišem v objektivnem pogledu.

Jaz pa imam pri vsem tem pred očmi tudi še subjektivno stališče, ki je malo drugačno. G. Molek očividno tega subjektivnega stališča ne pozna. On kratkomalo govori o "največjih sleparjih pod solncem," kar pač pomeni, da bi kratko katoličani vedeli, da razširjajo — ignoranco, bili o ignoranci objektivno tudi prepričani, in tako sleparili z namenom. Jaz nikakor ne trdim tega o G. Moleku, ker priznam pri njem, kakor pri vsakem človeku, tudi subjektivno stališče, in to je, da nihče ni slepar, ki meni, je prepričan, da ima resnico, pa ima objektivno le — ignoranco, G. Molek pa kakor hoče, ker roba o "največjih sleparjih pod solncem" ne bo tako hitro izginila, kakor izgine kak članek o — ignoranci.

—o—

List "Am. Slovenec" je lastnina katoliških Slovencev v Ameriki. Kdor podpira katoliški list "Am. Slovenca," podpira katoliške Slovence v Ameriki.

NAROČILA ZA STENSKI KOLEDAR SPREJEMAMO

DO 1. NOVEMBRA 1936.

Razveselite zopet Vaše drage domače v starem kraju s stenskim koledarjem "Amer. Slovenca" za leto 1937.

Znano je, da so v starem kraju zelo veseli stenskih koledarjev "Am. Slovenca" vsako leto. Tam v taki obliki stenskih koledarjev ne izdajajo, zato ga imajo še toliko rajši. Vsako leto ameriški Slovenci naroče veliko število naših koledarjev svojcem v stari kraj in vsako leto se jim oni iz stare domovine zahvaljujejo zanj.

Napravite jim to veselje zopet letos!

Da bo mogoče ustreči vsem, ki bi koledar v stari kraj radi naročili, istega oglasimo že v naprej in jih bomo tiskali v ta namen le toliko več, kolikor bomo v ta namen sprejeli naročil.

Naročila sprejemamo samo DO 1. NOVEMBRA 1936 in se na poznejša naročila ne bomo mogli ozirati. Zato kdor hoče, da s svojim naročilom ne bo prepozen, naj stenski koledar za stari kraj gotovo naroči do 1. novembra. Takoj na to bo šel koledar v tisk in naročil ne bo mogoče sprejemati več.

Koledar stane s poštnino vred 20 centov

kar lahko pošljete v znamkah ali gotovini na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois